

Rotaļnodarbība "VAI VAR BŪT PLĀNS NAUDAS IZMANTOŠANAI?"

Tēma: vēlmes un vajadzības, budžets

Mērķis: praktiskā darbībā attīstīt izpratni par vēlmēm, vajadzībām, budžetu un tā plānošanu.

Mācību jomas:

Sociālā un pilsoniskā mācību joma

- Nosauc savas un cita emocijas un mācās tās paust atbilstoši situācijai.
- Novērtē paša izvēlētu un patstāvīgi veiktu darbību.
- Sadarbojoties īsteno kopīgu uzdevumu un vienojas par kopīgu mērķi.
- Prognozē dažādas rīcības sekas

Valodu mācību joma

- Jautā par neskaidro un atbild uz konkrētu jautājumu.
- Piedalās sarunā, nepārtrauc runātāju.
- Lieto runas intonācijas, paužot emocijas atbilstoši saziņas situācijai.
- Saprotami un secīgi stāsta par redzēto, dzirdēto, piedzīvoto, arī par savām emocijām un rīcību.
- Atšķir un nosauc skaņas vārdos.
- Skaņu apzīmē ar atbilstošu burtu.
- Lasa vārdus, saprot izlasīto.

Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību joma

- Zīmē, glezno, veido, rada kolāžu, mērķtiecīgi variē un kombinē krāsas, līnijas, laukumus, tekstūras dažādos formātos un ritmos.
- Izspēlē pašu izdomātu vai literārā darba sižetu.

Matemātikas mācību joma

- Praktiskā darbībā nosauc priekšmetu skaitu desmit apjomā.
- Praktiskā darbībā veido skaitļa sastāva dažādas variācijas desmit apjomā.
- Grupē priekšmetus pēc vairākām pazīmēm, piemēram, krāsas, lieluma, formas, nozīmes, materiāla.

Tehnoloģiju mācību joma

- Stāsta par savas ieceres nepieciešamību, risinājuma meklēšanu un izvēli.
- Novērtē ieceres īstenošanas procesu un rezultātu.

Veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma

- Ikdienā regulāri ievēro personīgo higiēnu.

Resursi: 1.–5. pielikuma uzdevumi un izdales materiāli, spēļu nauda (var izmantot rotaļnodarbību "Kabatas nauda" un "Nauda" sagataves), līme, šķēres.

Rotaļnodarbības gaita

1. Nodarbības sākumā skolotājs aktualizē nodarbības tēmu. Var izmantot kādu stāstu, dzejoli (skatīt piemēru pie noderīgiem resursiem).
2. Pārrunās noskaidro, kas ir vajadzības un vēlmes.
3. Skolotājs bērniem parāda kartītes (var izmantot 1. pielikuma izdales materiālu): bērniem jānosaka, vai tā ir vēlme vai vajadzība. Piemēram:
  - Ūdens
  - Televizors
  - Zābaki
  - Limonāde
  - Zobu suka

4. Bērnu izpratni par vēlmēm un vajadzībām var nostiprināt, izmantojot 2. pielikuma uzdevumu.
5. Skolotājs kopā ar bērniem noskaidro, ka lietu iegādei nepieciešama nauda, tā jāplāno. Pārrunās noskaidro, ko bērni saprot ar vārdu "budžets". Skolotājs paskaidro, kas ir budžets.
6. Izmantojot 5. pielikuma izdales materiālu, skolotājs izskaidro bērniem, kā pareizi plānot budžetu.
7. Aktivitāte.
Lai pārliecinātos, ka bērni ir sapratuši šos jēdzienus, bērni izspēlē simulāciju spēli. Skolotājs ir pārdevējs, pie kura jāiegādājas noteiktās lietas. Katram izdala noteiktu spēļu naudas summu (piemēram, 5 eiro). Bērnu sadala pāros (lomu spēle atbilstoši uzdevumam). Bērniem ir jāsaplāno savs budžets tā, lai šajā nedēļā katrs varētu nopirkt krāsojamo grāmatu (cenas ir 1, 3 un 5 eiro), bet nākamajā nedēļā – ziedus mammai dzimšanas dienā (ziedu cenas ir 2 un 5 eiro). "Iepirkšanās" brīdī skolotājs pēc nepieciešamības palīdz izdarīt pareizo izvēli.
8. Bērni nodarbības beigās zīmē savas vēlmes un vajadzības.

Rotaļnodarbības izvērtējums un pašvērtējums

- Noskaidro, vai bērni ir sapratuši, ko nozīmē jēdzieni "vēlmes", "vajadzības", "budžets" un tā plānošana (pārrunājot tēmu un bērniem atbildot uz uzdotajiem pārbaudes jautājumiem vai rotaļā, kad bērni uz pareizu apgalvojumu reaģē, piemēram, pietupstoties, bet uz aplamību – sasitot plaukstus), kas patika, kas sagādāja grūtības.
- Lai noskaidrotu bērnu izpratni par vajadzībām un vēlmēm, bērni, kuri mācās rakstīt vai jau prot uzrakstīt kādus vārdus, var pildīt 3. pielikuma uzdevumu. Ja bērni vēl neprot rakstīt, uzdevumu var paveikt, aicinot bērnus ar bultiņām savienot attiecīgo lietu attēlu un vajadzību (zaļo) vai vēlmju (violeto) stabiņu.
- Izpratni par budžetu var noskaidrot, aicinot bērnus izpildīt 4. pielikuma uzdevumu.
- Bērns novērtē savas sajūtas pēc nodarbības, ielīmējot novērtējumu dienasgrāmatā attiecīgu uzlīmi – 😊, 😐 vai ☹️

Papildu informācija skolotājam

Definīcijas un skaidrojumi

Vajadzības – preces un pakalpojumi, kurus noteikti vēlamies patērēt.

Pamatvajadzības (saucam arī vienkārši par **vajadzībām**) – tas, bez kā cilvēks nevar iztikt, piemēram, dzeramais ūdens.

Citas vajadzības (saucam arī par **vēlmēm**) – tas, bez kā var iztikt, piemēram, vēlēšanās ēst saldējumu.

Budžets – ienākumu un izdevumu plāns kādam noteiktam laika posmam.

Budžeta plānošana – rīcībā esošo naudas līdzekļu sadalīšana noteiktam laika posmam, lai pēc iespējas labāk apmierinātu savas vajadzības un vēlmes.

Noderīgas saites un informācija

Video

- Animācijas filma "Man ir tīri zobu":
<http://www.youtube.com/watch?v=M2e9BOd5Auw&t=11s>
- Mistera Ziepiņa roku mazgāšanas dziesmiņa:
<https://www.youtube.com/watch?v=T6iR7LG33tw>

Raksti

- "Kā atšķirt vēlmes un vajadzības?":
<http://www.monday.lv/ka-atskirt-velmes-un-vajadzibas/>
- "Kas ir vēlmes?":
<https://domatajs.lv/kas-ir-velmes/>

– Labrīt,
nu labrīt,
māmulīt!
Bet man tādas kā slāpes,
bet man kā sāpes –
un tā vien griežas un griežas
un pakrūtē spiežas!...

– Ko tad vēderiņš grib?
– grib, māmulīt, grib!
Vēderiņš konfekti grib!
(Valdis Lukss)

Vieta pierakstiem

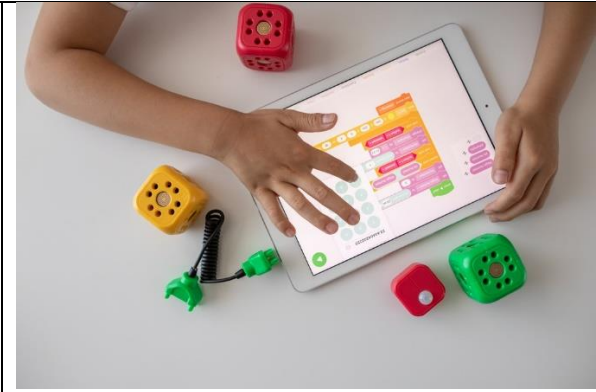
Ūdens

Saite: <https://www.pexels.com/photo/woman-drinking-water-1458671/>

Apavi

Saite: <https://unsplash.com/photos/j1GiPlvSGWI>

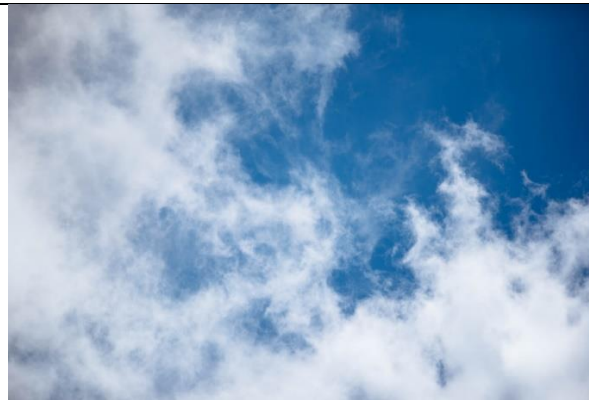
Izglītība

Saite: <https://unsplash.com/photos/hLvQ4-QEBAE>

Pārtika

Saite: https://unsplash.com/photos/4_jhDO54BYq

Gaiss

Saite: <https://unsplash.com/photos/l4-dgv11-4E>

Veselība

Saite: https://unsplash.com/photos/hIgeoQjS_iE

Popkorns

Saite: <https://www.pexels.com/photo/popcorn-in-ceramic-bowl-3537844/>

Pastaigas

Saite: <https://pixabay.com/photos/family-love-outdoors-woman-man-3602245/>

Mājdzīvnieki

Saite: <https://unsplash.com/photos/C0zDWAPFT9A>

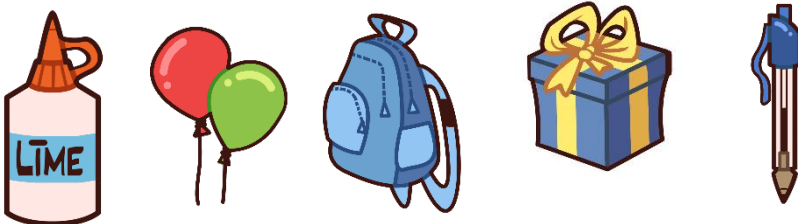
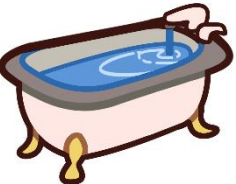

Roberta tētim šodien jāparūpējas par mājiniekiem un mājdzīvniekiem. Palīdzi viņam atrast katram piederošās lietas! Savieno ar bultiņām!

Kuru mājinieku, kam varētu piederēt atlikušās mantas, viņš ir piemirsis? Ieraksti to lodziņā!

SUNS   **KAĶIS**

Elīna un Roberts saprot, ka katram ir savas vajadzības un vēlmes. Viņi abi mēģina saprast, kādas tās ir, kad jā rūpējas par mājdzīvniekiem, jāiet skolā vai jāparūpējas pašam par sevi.

Ieraksti situācijai atbilstošo vajadzību un vēlmi katru savā ailē! Pieraksti klāt citas vajadzības un vēlmes!

	VĒLMES	VAJADZĪBAS	Lietas
 <p>Suns</p>			
 <p>Skola</p>			
 <p>Sevis kopšana</p>			

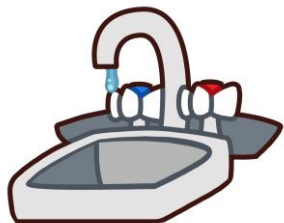
Robertam mamma iedeva 10 eiro kabatas naudu, ar kuru Robertam ir jāpietiek 5 dienām. Saplāno Roberta budžetu tā, lai naudas pietiktu visām 5 dienām! Izgriez un pareizi ielīmē eiro monētas Roberta plānotājā!

1. DIENA	2. DIENA	3. DIENA	4. DIENA	5. DIENA

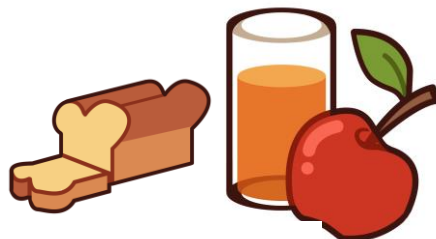

↓ IZDEVUMI ↓

KOMUNĀLIE
PAKALPOJUMI

PĀRTIKA

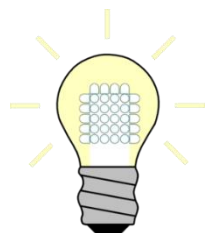
SAKARI

VIDIERĪCES

SAIMNIECISKIE
IZDEVUMI

ELEKTRĪBA

TRANSPORTS

↑ IENĀKUMI ↑

IENĀKUMI
NO ĪPAŠUMA

PABALSTI

ALGA

PRĒMIJA

PENSIJA